

19.10.2020

Asia/16

§ 661

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätöksen EOAK/5029/2019 tiedoksi merkitseminen

HEL 2019-009701 T 03 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen sijaisen 22.7.2020 antaman päätöksen EOAK/5029/2019 ja kehotti kaupunginkanslian oikeuspalveluita ilmoittamaan apulaisoikeusasiamiehelle päätöksen tiedoksi merkitsemisestä 19.10.2020 pidetyssä kokouksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 22.7.2020, EOAK_5029_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Apulaisoikeusasiamiehen päätös

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen sijainen on antanut 22.7.2020 päätöksen kanteluasiassa, jossa on ollut kyse kaupungin asuntotuotantopalvelun ja kaupunkiympäristön toimialan menettelyn lainmukaisuudesta selvitysten antamisessa ylimmälle laillisuusvalvojalle.

Kantelija oli 27.5.2019 vireille tulleessa kantelussaan arvostellut Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotantopalvelun menettelyä tietopyyntöjen käsittelyssä. Apulaisoikeusasiamies totesi vastauksessaan kantelijalle 5.6.2019, että asuntotuotantopalvelun menettely kantelijan tietopyyntöihin vastaamisessa ei näyttänyt asian alustavassa tarkastelussa vastaavan lähtökohtaa, jonka mukaan uusikin

tietopyyntö tulee käsitellä julkisuuslain mukaisesti. Asiassa ei tuossa vaiheessa ryhdytty enempään toimenpiteisiin kuin että kantelijalle annettu vastaus lähetettiin kaupungin tietoon, ja apulaisoikeusasiamies pyysi asuntotuotantopalvelua ilmoittamaan 15.8.2019 mennessä, mihin toimenpiteisiin vastauksessa esitetyt yleiset näkökohdat olivat mahdollisesti johtaneet.

Kantelija tiedusteli 22.8.2019 apulaisoikeusasiamieheltä, oliko kaupunki toimittanut pyydettyä selvitystä. Kantelija ei kertomansa mukaan ollut saanut asuntotuotantopalvelulta yhteydenottoa tai valituskelpoista päätöstä, joten kantelija pyysi apulaisoikeusasiamieheltä asian arviointia tarvittaessa uudelleen.

Kantelijan tiedustelujen johdosta apulaisoikeusasiamies pyysi asuntotuotantopalvelulta ilmoitusta mahdollisista toimenpiteistä. Asuntotuotantopalvelu toimitti pyydetyn selvityksen 28.8.2019. Vastauksen johdosta apulaisoikeusasiamies pyysi kaupunkia toimittamaan kantelun tutkimiseksi tarvittavan asuntotuotantopalvelun selvityksen ja antamaan lausuntonsa asiassa. Apulaisoikeusasiamies totesi selvitys- ja lausuntopyyntönsä, että asuntotuotantopalvelun 28.8.2019 toimittamasta vastauksesta ei ilmennyt, millä perusteilla asuntotuotantopalvelu katsoi voivansa poiketa julkisuuslaissa säädetyistä menettelytavoista. Asiassa ei myöskään ollut annettu selvitystä siitä, miksi asuntotuotantopalvelu ei antanut ylimmälle laillisuusvalvojalle selvitystään asetetussa määräajassa.

Kaupunki toimitti apulaisoikeusasiamiehelle asuntotuotantopalvelun selvityksen ja kaupunkiympäristön toimialajohtajan lausunnon 12.11.2019. Lausunnon mukaan asiassa saatujen selvitysten nojalla asiassa oli ollut kyse tietojärjestelmien toimintaan ja julkisuuslain soveltamiseen liittyvistä epäselvyyksistä. Lausunnon mukaan oikeusasiamiehen 5.6.2019 toimittamassa pyynnössä edellytetty selvitys oli laadittu ajoissa, mutta sen perille toimittaminen annetussa määräajassa on viivästynyt osin tietoteknisten ja osin tietojärjestelmän käyttöön liittyvien epäselvyyksien vuoksi.

Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään, ettei ole asuntotuotantopalvelun selvityksen ja kaupunkiympäristön toimialajohtajan lausunnon perusteella saanut vastausta siihen, millä tavalla virastossa noudatetaan asiakirjan antamisesta päätettäessä julkisuuslaissa säädetyt menettelytavat. Myöskään toimialajohtajan lausunnossa ei apulaisoikeusasiamiehen mukaan vastata kysymykseen laissa säädettyjen menettelytapojen asianmukaisesta noudattamisesta. Päätöksen mukaan lausunnosta ei myöskään ilmene, onko pyydettyt asiakirjat toimitettu kantelijalle tai jos asiakirjoja ei ole luovutettu, niin onko asiassa ensi vaiheessa annettu julkisuuslain 14 §:n 3 momentin mukaiset tiedot ja

ohjaus ja onko asiassa viime kädessä tehty perusteltu päätös muutoksenhakuohjeineen.

Apulaisoikeusasiamies viittaa lisäksi 2.7.2018 annettuun ratkaisuun, jossa apulaisoikeusasiamies oli myös arvioinut asuntotuotantopalvelun menettelyä selvityksen antamisessa oikeusasiamiehelle. Apulaisoikeusasiamies toteaa, että myös käsillä olevassa kanteluasiassa ylimmän laillisuusvalvojan pyyntöön vastaaminen määräajassa laiminlyötiin, eivätkä annettu selvitys ja lausunto sisältäneet pyydettyjä ja asianmukaisia tietoja menettelyn lainmukaisuuden arvioimiseksi.

Apulaisoikeusasiamies antoi asuntotuotantopalvelulle ja kaupunkiympäristön toimialalle huomautuksen vastaisen varalle laiminlyönnistä antaa ylimmälle laillisuusvalvojalle tämän laillisuusvalvontatehtävän toteuttamiseksi asianmukaiset tiedot ja selvitykset.

Toimenpiteen luonne ja vakavuus sekä asuntotuotantopalvelun laiminlyöntien toistuvuus huomioon ottaen apulaisoikeusasiamies saattoi päätöksensä erikseen myös kaupunginhallituksen tietoon. Apulaisoikeusasiamies pyytää päätöksessään kaupunginhallitusta ilmoittamaan 31.10.2020, missä kaupunginhallituksen kokouksessa päätöksen tiedoksianto on tapahtunut.

Toimenpiteet apulaisoikeusasiamiehen päätöksen johdosta

Kaupunkiympäristön toimialalla on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin kanteluasian yhteydessä havaittujen ja apulaisoikeusasiamiehen päätöksessä todettujen toiminnan puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotantopalvelun selvityksen mukaan pyydetty asiakirjat on toimitettu kantelijalle 7.10.2020.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 4 § edellyttää, että tiedonhallintayksikössä on tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista.

Kaupunkiympäristön toimialalla on laadittu vuonna 2019 ohjeistusta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyistä menettelytavoista, tietopyyntöjen käsittelystä ja asiakirjan antamisesta päättämisestä. Asuntotuotantopalvelu on kanteluasian johdosta täydentänyt toimialan ohjeistusta omalla ohjeistuksellaan kesällä 2020.

Lisäksi asuntotuotantopalvelu on lisännyt henkilöstön koulutusta tietopyyntöjen käsittelyssä sovellettavasta sääntelystä. Myös yhteistyötä

kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja tukipalvelujen kanssa on tiivistetty tietopyyntöjen käsittelyssä tarvittavan juridisen tuen osalta.

Toimialan hallinto- ja tukipalvelujen kanssa on lisätty yhteistyötä myös ylimpien laillisuusvalvojen selvityspyyntöjen asianmukaisen käsittelyn takaamiseksi. Yhteistyön kehittämällä ja valmisteluvastuiden selkeyttämisellä varmistetaan osaltaan ylimpien laillisuusvalvojen selvitys- ja lausuntopyyntöihin vastaaminen asetetussa määräajassa pyydetyillä ja laillisuusvalvontatehtävän toteuttamiseksi tarvittavilla tiedoilla ja selvi-tyksillä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiames, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 22.7.2020,
EOAK_5029_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala